

TÜRKİYE’DE KURUMSAL YÖNETİM (KY) İLKELERİNDE YENİ RAPORLAMA DÜZENİ: HALKA AÇIK BANKALARIN İLK KY UYUM RAPORLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

NEW REPORTING SCHEME IN CORPORATE GOVERNANCE (CG) PRINCIPLES IN TURKEY: AN EXAMINATION UPON FIRST CG COMPLIANCE REPORTS OF PUBLICLY TRADED BANKS

Mustafa Tefvik KARTAL*
Banu BUDAYOĞLU YILMAZ**

Öz

Türkiye’de halka açık şirketler için KY uygulamaları Sermaye Piyasası Kurulu tarafından şekillendirilmektedir. Bu kapsamda, KY ilkelerine ilişkin raporlama çerçevesini 2019 itibarıyla geçerli olacak şekilde güncellenmiştir. Dolayısıyla, 2018 yılına ilişkin raporlar, KY Uyum Rapor Formatı (URF) ve KY Bilgi Formu (KYBF) olmak üzere iki ayrı rapor şeklinde yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışma, bankaların URF formatında yaptıkları KY raporlarını konsolide ederek incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında, Türkiye’de halka açık 13 bankanın 2018 yılına ilişkin URF raporları analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, birçok ilkeye ilişkin raporlamaların yanlış/hatalı olduğu ve bu ilkelere ilişkin tercih edilen seçeneklerin değiştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, raporlama yükümlülüklerinin değiştirilerek tüm ilkelere ilişkin detay açıklama zorunluluğu getirilmesi, bankaların iç kontrol ve iç denetim bölümleri tarafından URF raporlaması ile ilgili danışmanlık ve güvence verilmesi, bankaların kurumsal yönetim komitelerinin ve yönetim kurullarının URF raporlamasına daha fazla özen göstermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bankalar, KY uyum rapor formatı (URF), yeni raporlama düzeni.

Jel Sınıflaması: G21, G34, G38, K23, M48, O16

* Dr., Borsa İstanbul Stratejik Planlama ve Yatırımcı İlişkileri Direktörlüğü, mustafatevfikkartal@gmail.com

** Doktora Öğrencisi (YTÜ İşletme Yönetimi), Borsa İstanbul Stratejik Planlama ve Yatırımcı İlişkileri Direktörlüğü, banu.yilmaz@borsaistanbul.com

To cite this article: Kartal, M. T. & Budayoğlu-Yılmaz, B. (2019). Türkiye’de kurumsal yönetim (KY) ilkelerinde yeni raporlama düzeni: halka açık bankaların ilk KY uyum raporları üzerine bir inceleme. Journal of Research in Business, 4(2), 147-180

Abstract

CG practices for publicly traded companies in Turkey are characterized by Capital Market Board. In this context, the reporting framework for CG principles has been updated to become valid as of 2019. Therefore, the reports for 2018 have been issued as two separate reports consisting of CG Compliance Report Format (CRF) and CG Information Form (CGIF). The study is prepared in order to examine by consolidating CG reports of bank published in the format of CRF. Within the scope of the study, CRF reports of 13 publicly traded banks in Turkey are analyzed. As results of the study, they are determined that reporting regarding a variety of principles is inaccurate and options preferred in CGF reporting should be changed. In this context, it is recommended that reporting obligations should be amended to provide detailed explanations regarding all principles, internal control and internal audit departments of the banks should provide advisory and assurance about URF reporting, and corporate governance committees and boards of directors of the banks should pay more attention to URF reporting.

Keywords: Banks, CG compliance report format (CRF), new reporting scheme.

JEL Classification: G21, G34, G38, K23, M48, O16

1. Giriş

Dünyadaki ve Türkiye'deki finansal sistemlerde bankacılık sektörü oldukça büyük paya sahip bulunmaktadır (Gündoğdu, 2017a; Gündoğdu, 2017b). Türk Bankacılık Sektörü (TBS) incelendiğinde ise sürdürdüğü büyüme süreci sonrasında finansal rakamlar açısından ciddi büyüklüklere ulaşıldığı görülmektedir. TBS, 2018 yılsonunda 52 banka 207.176 personel ve 11.565 şube ile faaliyet göstermiştir. Ek olarak TBS, 2018 yılsonunda 3,8 trilyon TL aktif büyüklüğüne, 2,4 trilyon TL kredi büyüklüğüne ve 2 trilyon TL mevduat büyüklüğüne ulaşmıştır (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), 2018). Söz konusu büyüklüğün temelini oluşturan sektörün yapısına bakıldığında 2018 yılsonu itibarıyla 32 mevduat bankasının, 5 katılım bankasının ve 13 kalkınma ve yatırım bankasının faaliyet gösterdiği, 2 bankanın ise Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunduğu görülmektedir (BDDK, 2019).

TBS büyümesine rağmen zaman zaman çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. 2018 yılında Türkiye'de yaşanan finansal dalgalanma bu zorluklara bir örnek teşkil etmektedir. Bu nedenle, TBS'nin ve Türk bankalarının kurumsal kapasitelerini güçlendirecek ve direnç seviyesini artıracak geliştirmeler yapılması bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile bankaların zorluklara karşı hareket kabiliyeti artırılmalıdır. Bu kapsamda, önemli araçlardan birisi bankaların kurumsal yönetimidir.

Türk mevzuatı incelendiğinde, bankalarda kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerin Türk Ticaret Kanunu (TTK), Bankacılık Kanunu (BK) ve Sermaye Piyasası Kanunu'nda (SerPK) yer aldığı görülmektedir. Ayrıca, BDDK ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından bankalarda kurumsal yönetimle ilgili ikincil düzenlemeler yapılmıştır.

KY, temel olarak şirketlerde iyi yönetim olgusunun yerleştirilmesini ve iyi yönetim uygulamalarının geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu kapsamda, KY "yöneticilerin doğru kararlar alabilmesi, demokratik katılım kanallarının açık olması, yöneticilerin aldığı kararlardan hissedarlar başta olmak üzere çıkarları etkilenebilecek kesimlerin şirket yönetimini denetleyebilmesi, şirketlerin keyfilikten

uzak, hukuk ve kurallara bağlı ve şeffaf bir biçimde yönetilmesi” şeklinde tanımlanabilmektedir (Çonkar vd., 2011). Türk bankalarının KY uygulamaları yukarıda söz edilen mevzuat çerçevesinde şekillenmektedir.

KY temel olarak adillik, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve sorumluluk temel ilkeleri çerçevesinde şekillenmektedir (Çonkar vd., 2011). Bununla birlikte BDDK ve SPK gibi düzenleyici kuruluşlar, KY kültürünün daha iyi yerleşmesi için ikincil düzenlemeler yapmaktadır. Türkiye’de KY alanında BDDK sadece bankalar için düzenleme yaparken SPK halka için şirketler için düzenleme yapmaktadır. Bu açıdan, SPK’nın kurumsal yönetim anlamındaki düzenleme alanının Borsa İstanbul’da işlem gören halka açık şirketleri dolayısıyla halka açık bankaları da kapsayacak şekilde BDDK’dan daha geniş olduğunu söylemek mümkündür.

6362 sayılı SerPK’nın yayınlanması üzerine, uyum çalışmaları kapsamında yeni KY Tebliği 2014 yılında yayınlanmıştır. Söz konusu düzenleme kapsamında, KY ilkeleri belirlenmiş ve pay sahipleri, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık, menfaat sahipleri ve yönetim kurulu (YK) olmak üzere 4 grupta sınıflandırılmıştır (SPK, 2014). Söz konusu SPK düzenlemesine tabi şirketler, KY ilkelerine uyum durumlarını yıllık olarak raporlamakta ve kamuoyu ile paylaşmaktadırlar.

Şirketlerin KY ilkelerine uyum raporları, yakın zamana kadar anlatı (word/pdf) formatında yapıldığından, hem kamuoyu hem araştırmacılar hem de düzenleyici kurumlar nezdinde söz konusu raporlamanın konsolidasyonu ve analizi oldukça zordu. Bu kapsamda, SPK 2019 itibarıyla yapılacak 2018 yılına ilişkin raporlamalarda yeni raporlama formatının kullanılmasını zorunlu tutmuştur (SPK, 2019a). Söz konusu raporlama, halka açık şirketler tarafından Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından işletilen Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) üzerinden gerçekleştirilecektir.

Halka açık şirketler tarafından yeni raporlama formatları kullanılarak 2019 yılında 2018 yılı faaliyetlerine yönelik ilk raporlamalar yapılmaya başlanmıştır. Böylece, KY ilkelerine uyum raporlamasında yeni bir dönem başlamış, halka açık şirketlerin raporları daha parametrik ve analizlere ve konsolidasyonlara daha uygun hale gelmiştir.

Bu çalışmada, toplumun ve yatırımcıların geniş bir kesimini ilgilendiren halka açık bankaların yeni raporlama formatında yaptıkları ilk raporların konsolide edilerek bir arada incelenmesi amaçlanmıştır. Böylece yapılan ilk raporlamalardaki öne çıkan hususlar ile hatalı/eksik raporlanan hususlar belirlenmiştir. Bu kapsamda, halka açık 13 bankanın yeni raporlama formatındaki ilk URF raporlarının incelenmesine yönelik olarak bu çalışma hazırlanmıştır (KAP, 2019a). Literatürde Türkiye’de yeni raporlama formatındaki ilk KY ilkelerine uyum raporlarının incelenmesine yönelik çalışma bulunmamaktadır. Dolayısı ile yapılan çalışmanın bu yönüyle öncü bir çalışma özelliği taşıdığı düşünülmektedir.

Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün ardından, ikinci bölümde KY ile ilgili mevzuat ve yeni raporlama çerçevesi ele alınacaktır. Üçüncü bölümde, literatür taraması kapsamında KY ilkeleri ile ilgili bazı çalışmalara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde, Türkiye’de halka açık

bankaların 2019 yılında 2018 yılına ilişkin KY ilkelerine yönelik yeni URF raporlama formatındaki ilk raporları analiz edilmiştir. Son bölümde ise değerlendirme yapılmıştır.

2. Kurumsal Yönetimle İlgili Mevzuat ve Yeni Raporlama Çerçevesi

KY, “*şirketlerin en iyi şekilde yönetilmesi ve bu yönetimin şeffaf biçimde izlenebilmesi ve kontrol edilmesiyle ilgili temel ilkeler*” şeklinde tanımlanabilmektedir (Pulaşlı, 2003; Karasu, 2013). Şirketlerin paydaşları olan çeşitli menfaat sahipleri arasındaki hak ve yetki paylaşımının dengelenmesi amacını taşıyan KY, adillik, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve sorumluluk olmak üzere 4 temel taşıyıcı kolon üzerinde şekillenmektedir (Pası, 2005; Çonkar vd., 2011).

Ekonomilerin büyümesi, ekonomik alandaki uluslararası ilişkilerin gelişmesi, uluslararası bazdaki sermaye akımlarını artması, şirket yönetiminde hissedarların etkisinin azaltılması, yönetim kurullarının ve murahhas YK üyelerinin verdikleri kararların önemin artması gibi faktörler KY kavramının doğuşunda ve yükselişindeki temel faktörler olarak nitelendirilebilir (Koçel, 2003)

Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak Türkiye’de de KY alanında gelişmeler yaşanmıştır. 1999 yılında uluslararası alanda Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından KY İlkeleri yayınlanmış, ulusal koşullar da göz önünde bulundurularak söz konusu ilkelerin yorumlanmasıyla birlikte 2003 yılında SPK tarafından KY Temel İlkeleri yayınlanmıştır. 2005 yılı ile birlikte halka açık şirketlerin yıllık faaliyet raporlarında KY İlkelerine Uyum Raporu’na yer vermeleri zorunlu tutulmuştur (Toraman ve Abdioğlu, 2008). Daha sonra Türkiye’de KY ilkeleri ile ilgili olarak SPK tarafından 2011 ve 2014 yıllarında düzenlemeler yapılmıştır. SPK’nın KY ilkeleri ile düzenleme yaklaşımı incelendiğinde, birçok ülkeye benzer şekilde “uy ya da açıkla” yaklaşımının benimsendiği görülmektedir.

2.1. Kurumsal Yönetimle İlgili Mevzuat

Birçok ülkeye kıyasla KY Türkiye’de daha geç dönemlerde gelişmeye başlamıştır. Bununla birlikte KY ile ilgili hızlı adımlar atılmış, birçok düzenlemede çeşitli hükümlere yer verilmiştir. Çalışma konusunun halka açık bankalarla sınırlı olduğu ve bankaların sadece anonim şirket şeklinde kurulabildiği dikkate alınarak, KY ile ilgili TTK’da, bankacılık mevzuatında ve sermaye piyasası mevzuatında yer alan düzenlemeler ele alınmıştır.

2.1.1. TTK Bağlamında Kurumsal Yönetim

Dünyada ve Türkiye’de yaşanan gelişim ve değişime uyum sağlamak amacıyla 2011 yılında yeni TTK yayınlanmıştır. TTK’da birçok hususun yanı sıra kurumsal yönetim ile ilgili düzenlemelere de yer verilmiştir. Bu kapsamda, bankaların sadece anonim şirket şeklinde kurulabildiği dikkate alınarak, TTK bağlamında anonim şirketlerde kurumsal yönetim ile ilgili düzenlemeler ele alınmıştır (BK, 2005, madde 7).

TTK'da yer alan anonim şirketlerde kurumsal yönetim ile ilgili düzenlemeler incelendiğinde, söz konusu düzenlemeler YK, GK, pay sahiplerinin korunması, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ile ilgili düzenlemeler olmak üzere 4 başlık altında özetlenmektedir (Karasu, 2013).

GK ile ilgili düzenlemeler bağlamında, Murahhas üyelerin, asgari 1 YK üyesinin ve bağımsız denetçinin GK'ya katılımı zorunludur (TTK, 2011, madde 407); GK'nın çalışma usul ve esasları bir iç yönergeyle belirlenecektir (TTK, 2011, madde 419); pay sahiplerinin görevlendirebilecekleri temsilci türleri belirlenmiştir (TTK, 2011, madde 428-429); YK üyelerinin seçiminde birikimli oy sistemi kullanılacaktır (TTK, 2011, m. 434); pay sahipleri elektronik ortamda GK'ya katılabileceklerdir (TTK, 2011, madde 1527).

YK ile ilgili düzenlemeler bağlamında, finansal tablolar Türkiye Muhasebe Standartları ile uyumlu olarak düzenlenmelidir (TTK, 2011, madde 68); gerçek kişilere ek olarak tüzel kişiler de YK üyesi olarak seçilebilmektedir (TTK, 2011, madde 359); yönetim yetkisi YK üyelerine ve/veya 3. kişilere devredilebilmektedir (TTK, 2011, madde 367); YK'ya yardımcı olmak üzere komiteler/komisyonlar kurulabilmektedir (TTK, 2011, madde 366); YK üyeleri ve yöneticiler görevlerini özen ve bağlılıkla yerine getirmelidirler (TTK, 2011, madde 369); yasal defterlerin tutulması, faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve GK kararlarının yürütülmesi gibi YK'nın devredilemez görev ve yetkileri belirlenmiştir (TTK, 2011, madde 375); halka açık şirketlerde riskin erken saptanması komitesi kurulması zorunlu tutulmuştur, diğer şirketlerde ise bağımsız denetçinin gerekli görmesi halinde bu komitenin kurulması zorunludur (TTK, 2011, madde 378); YK üyeleri şirketlerin iş ve işlemleri ile ilgili inceleme yapabilmektedir (TTK, 2011, madde 392); YK toplantıları elektronik ortamda yapılabilecektir (TTK, 2011, madde 1527).

Pay sahiplerinin korunması ile ilgili düzenlemeler bağlamında, hâkim ortaklar ve YK üyeleri pay sahiplerine eşit davranmalıdır (eşit işlem ilkesi) (TTK, 2011, madde 357); pay sahipleri GK'da temsilci aracılığıyla oy kullanabilirler (425); pay sahipleri özel denetçi talep edebilirler (406); oy hakkında imtiyaz sınırlandırılmıştır (478-479); eşit işlem ilkesine aykırılık halinde YK kararları geçersizdir (TTK, 2011, madde 391).

Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ile ilgili düzenlemeler bağlamında, şirketler kuruluşundan itibaren 3 ay içinde web sitesi açmak, sitede belirli bilgileri düzenli olarak yayınlamak ve genel erişime açık tutmak durumundadır (TTK, 2011, madde 1524); anonim şirketler bağımsız denetçiler tarafından denetlenmelidir (TTK, 2011, madde 397-398); finansal tablolar Türkiye Muhasebe Standartları ile uyumlu olarak düzenlenmelidir (TTK, 2011, madde 515).

Ayrıca TTK'nın 1529 maddesinde "*Halka açık anonim şirketlerde kurumsal yönetim ilkeleri, yönetim kurulunun buna ilişkin açıklamasının esasları ve şirketlerin bu yönden derecelendirme kural ve sonuçları SPK tarafından belirlenir; SPK'nın uygun görüşü alınmak şartıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları, sadece kendi alanları için geçerli olabilecek kurumsal yönetim ilkeleriyle ilgili, ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabilirler*" denilmek suretiyle halka açık şirketlerin kurumsal yönetim uygulamalarına ilişkin düzenlemelerin SPK tarafından yapılacağı düzenleme altına alınmıştır.

Böylece kurumsal yönetim ilkeleri ile ilgili olarak SPK'nın bankalar da dâhil olmak üzere halka açık şirketlere yönelik ikincil düzenleme yapabilmesinin yasal altyapısı oluşturulmuştur.

2.1.2. Bankacılık Mevzuatı Bağlamında Kurumsal Yönetim

Kurumsal yönetim ile ilgili olarak TTK'da yer alan genel hükümlerin yanı sıra, BK'da ve BDDK tarafından yayınlanan ikincil düzenlemelerde bankacılara münhasır çeşitli hükümlere yer verilmiştir.

BK'nın kurumsal yönetim başlıklı üçüncü kısmının yönetim başlıklı birinci bölümünün kurumsal yönetim ilkeleri başlıklı 22. maddesinde, bankaların kurumsal yönetimine ilişkin yapı ve süreçler ile bunlara ilişkin ilkelerin SPK ve kuruluş birliklerinin görüşü alınarak BDDK tarafından belirleneceği düzenlenmiştir (BK, 2005, madde 22). Ek olarak YK'ya (BK, 2005, madde 23), denetim komitesine (BK, 2005, madde 24) ve üst yöneticilere (BK, 2005, madde 25) ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

BK'nın kurumsal yönetim başlıklı üçüncü kısmının ikinci bölümünde bankaların iç sistemlerine (BK, 2005, madde 29-32); üçüncü bölümünde denetim, derecelendirme, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşlarına (BK, 2005, madde 33-36); dördüncü bölümünde ise muhasebe, finansal raporlama, finansal raporlar ve faaliyet raporuna (BK, 2005, madde 37-42) yönelik düzenlemeler ele alınmıştır.

BK'nın 22. maddesindeki düzenlemeye istinaden BDDK tarafından 2006 yılında Bankaların Kurumsal Yönetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) yayınlanmıştır. Yönetmelik'in kurumsal yönetime ilişkin yapı ve süreçler başlıklı 4. maddesinde "*bankalar, faaliyet büyüklükleri ile yapılanma türlerini dikkate alarak, kurumsal yönetime ilişkin yapı ve süreçlerini BK ve BK uyarınca yürürlüğe giren düzenlemelerle belirlenen esas ve usullere uyulması kaydıyla, bu Yönetmelik ekinde yer alan bankaların kurumsal yönetim ilkelerini esas alarak belirleyebilirler*" hükmüne yer verilmiştir (BDDK, 2006, madde 4). Ek olarak Yönetmelik ekinde 7 temel ilkeye yer verilmiştir. Bu ilkeler "*banka içinde kurumsal değerler ve stratejik hedeflerin oluşturulması; banka içinde yetki ve sorumlulukların açık belirlenmesi ve uygulanması; YK üyelerinin, görevlerini etkin bir şekilde yerine getirecek nitelikleri haiz ve kurumsal yönetimde üstlenmiş oldukları rolün bilincinde olmaları ve banka faaliyetleri hakkında bağımsız değerlendirme yapmaları; üst düzey yönetimin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirecek niteliklere haiz ve kurumsal yönetimde üstlenmiş oldukları rolün bilincinde olmaları; bankanın iç denetçileri ile bağımsız denetçilerinin çalışmalarından etkin olarak yararlanması; ücret politikalarının bankanın etik değerleri, stratejik hedefleri ve iç dengeleri ile uyumunun sağlanması; kurumsal yönetimde şeffaflığın sağlanması*" şeklinde özetlenmektedir. Her bir ilkenin altında ise yol gösterici detaylı açıklamalara yer verilmiştir (BDDK, 2006, ek).

2.1.3. Sermaye Piyasası Mevzuatı Bağlamında Kurumsal Yönetim

SPK tarafından Kurumsal Yönetim İlkeleri 2003 yılında yayınlanmış OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri'ndeki değişikliklere paralel olarak Şubat 2005'de revize edilmiştir. 2011 yılında yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile söz konusu ilkeler

Kurul İlke Kararı niteliğinde bir düzenleme olmaktan çıkarılmış ve Tebliğ ekine işlenmiştir. Bununla birlikte, 2012 yılında SerPK yayınlanmış ve bu kanunda kurumsal yönetim ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. SerPK'nın kurumsal yönetim ilkeleri başlıklı 17. maddesinde “Halka açık ortaklıklarda KY ilkeleri ile KY uyum raporlarının içeriğine, yayımlanmasına, ortaklıkların kurumsal yönetim ilkelerine uyumlarının derecelendirilmesine ve bağımsız YK üyeliklerine ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından belirlenir” hükmü yer almaktadır (SerPK, 2012, madde 17). SPK bu yetkisini haksız rekabet oluşturmayacak ve eşit kuralların uygulanması prensibi dâhilinde kullanacaktır. Ek olarak, söz konusu düzenlemeler, sermaye piyasası kurumlarına (SerPK madde 35'te tanımlanan), borsalara, piyasa işleticilerine ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine kıyasen uygulanacaktır (SerPK, 2012, madde 36-73). Diğer taraftan, SerPK'nın 81. maddesinde “6102 sayılı TTK ve ilgili diğer mevzuatta yer alan KY ilkelerine, şirketlerin uyumunu sağlamaya yönelik olarak şirketler ile ortaklarının ve yatırımcılarının iletişiminin sağlanabileceği elektronik bir platform oluşturma” faaliyetlerini yerine getirir hükmü yer almakta olup, SPK ve Borsa İstanbul tarafından ortaklaşa oluşturulan KAP sisteminin işlemleri MKK tarafından yürütülmektedir (SerPK, 2012, madde 81).

BDDK tarafından yayınlanan Yönetmelik'te şirketlerin KY ilkelerine ilişkin düzenleme yapılmasında SPK'ya atıfta bulunulurken TTK'nın 1529 no.lu maddesinde ise halka açık şirketlerin kurumsal yönetim ilkelerinin ve YK tarafından bu konuda yapılacak açıklama esaslarının belirlenmesinde SPK yetkili kılınmıştır. Bankalar ile ilgili KY düzenlemelerinde BDDK temel düzenleyici konumundayken, halka açık şirketler ve dolayısıyla halka açık bankalar dikkate alındığında SPK temel düzenleyici konumunda yer almaktadır. Anılan düzenlemelerde verilen atıf ve yetkiye istinaden, TTK ve SerPK'da yapılan düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla SPK tarafından 03.01.2014 tarihinde Kurumsal Yönetim Tebliği yayınlanmıştır.

Tebliğ incelendiğinde, KY ilkelerine uyum raporları başlıklı 8.maddede “yıllık faaliyet raporlarında; bu Tebliğ ekinde yer alan KY ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığına, uygulanmıyor ise buna ilişkin gerekçeli açıklamaya, bu ilkelere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarına ve gelecekte ortaklığın yönetim uygulamalarında söz konusu ilkeler çerçevesinde bir değişiklik yapma planının olup olmadığına ilişkin açıklamalara yer verilir. Söz konusu açıklamalarda dönem içerisinde önemli bir değişiklik olması durumunda, ilgili değişikliğe ara dönem faaliyet raporlarında yer verilir” hükmüne yer verilmiştir. Ek olarak, aynı maddenin ikinci fıkrasında “KY ilkelerine uyum raporlarının içeriğine ve yayımlanmasına ilişkin esaslar SPK tarafından belirlenir ve KY ilkelerine uyum raporlarının formatı SPK tarafından ilan edilir” denilmek suretiyle uyum rapor formatının SPK tarafından yayınlanacağı düzenlenmiştir (SPK, 2014, madde 8)

SPK'nın KY Tebliği kapsamında açıklama yapan şirketler, SPK'nın düzenlemesine uygun olarak 2018 yılsonuna kadar yapılan düzenlemelerde, anlatı (word/pdf) formatında KY ilkelerine uyum raporlarını düzenlemişler ve yayınlamışlardır. Ancak söz konusu raporlar başta SPK ve BDDK olmak üzere düzenleyici kuruluşlar ile yatırımcılar ve araştırmacıların konsolidasyon ve analiz yapmasına çok uygun değildir. Bu nedenle, bu konuda bir adım atılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

2.1.4. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporlamasında Yeni Raporlama Çerçevesi

2018 yılsonuna kadar uygulanan yürürlükte olan anlatı (word/pdf) formatında KY ilkelerine uyum raporu düzenlenmesi konusunun, söz konusu raporların konsolidasyon ve analiz yapılmasına uygun olmaması gibi hususlar da göz önünde bulundurularak ele alınması ve yeni bir düzenleme yapılması ihtiyacı oluşmuştur. Yapılan çalışmalar sonucunda, SPK'nın 10.01.2019 tarihli ve 2/49 sayılı Kurul Kararı ile birlikte KY İlkelerine Uyum Raporu'nun, KY Uyum Rapor Formatı (URF) ve KY Bilgi Formu (KYBF) olmak üzere iki ayrı rapora bölünmesine, şirketlerin 2019 yılında yapacakları 2018 yılı raporlamasının da bu formlar kullanılarak yapılmasına karar verilmiştir (SPK, 2019a).

KYBF şirketlerin mevcut kurumsal yönetim uygulamaları hakkında bilgi vermek için, URF ise şirketlerin gönüllü ilkelere uyum durumunu raporlamak için kullanılmaktadır (SPK, 2019a). SPK'nın yukarıda anılan düzenlemesi çerçevesinde, 2019 yılının ilk çeyreğinde, halka açık bankalar tarafından URF ve KYBF formatında raporlamalar yapılmıştır. Söz konusu raporlamaların konsolidasyonu ve analizi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

3. Literatür Taraması

Literatürde KY ilkelerinde yeni raporlama çerçevesi ile ilgili çalışma bulunmamakla birlikte KY ilkelerine ilişkin çeşitli çalışmalar yer almaktadır. Söz konusu çalışmalardan bazılarında Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Literatürde Yer Alan Bazı Çalışmalar

Yazar	Yıl	Çalışmanın Odak Noktası	Sonuç
Toraman ve Abdioğlu	2008	KY uygulamalarında zayıf ve güçlü yanlar	Şirketlerin KY açısından en zayıf yönlerini YK oluşturmaktadır.
Karasu	2013	KY uygulamalarının kapsamı	Yeni TTK ile birlikte KY anlayışı halka kapalı olan şirketleri kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
Yenice ve Dölen	2013	KY ilkelerine uyum ve şirket değeri	KY ilkelerine uyum notu ile şirket değeri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.
Yılmaz ve Kaya	2014	KY ilkeleri ve muhasebe etik kuralları ilişkisi	KY ilkeleri ile muhasebede uygulanan etik kuralları büyük oranda birbirleriyle örtüşmekte ve birbirlerini desteklemektedir.
Kakilli Acaravcı vd.	2015	KY uygulamaları ve şirket performansı	KY uygulamaları ile şirket performansı arasında ilişki bulunmaktadır.
Aytekin ve Sönmez	2016	KY uygulamaları ve şirket performansı	YK üye sayısı ile özsermaye karlılığı arasında ilişki bulunmaktadır.
Kavcar ve Gümrah	2017	KY ilkelerine uyum ve şirket değeri	KY ilkelerine uyumun şirket değeri üzerinde genel olarak bir etkisi bulunmamaktadır.
Zengin ve Altıok Yılmaz	2017	KY ilkeleri ve KAP	KAP uygulaması, Türkiye'de KY uygulamalarının ilerlemesine ve şirketler ile yatırımcılar açısından gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.
Bursalı	2018	KY ilkelerinde sosyal sorumluluk ve etik kurallar	BIST-100'de işlem gören halka açık şirketler, KY ilkeleri arasında yer alan sosyal sorumluluk açısından kurumsallaşmada önemli aşama kaydetmiş olup etik kurallar açısından ise tam olarak bir kurumsal yapıya sahip değillerdir.

Toraman ve Abdioğlu (2008), KY derecelendirme raporlarını esas alarak halka açık şirketlerin KY uygulamalarında zayıf ve güçlü yanlarını araştırmıştır. Bu kapsamda, KY Endeksi'nde yer alan şirketler incelenmiştir. Çalışma sonucunda, KY ile ilgili başlıkların hepsinde şirketlerin çeşitli eksikliklerinin bulunduğu, şirketlerin en güçlü uygulamalarının menfaat sahipleri, en zayıf uygulamalarının ise YK ile ilgili ilkelerde olduğu belirlenmiştir.

Karasu (2013), yeni TTK kapsamında KY ile ilgili getirilen yenilikleri incelemiştir. Bu kapsamda, anonim şirketler incelenmiştir. Çalışma sonucunda, daha önceleri KY ilkeleri sermaye piyasası mevzuatına tabi olan ve hatta pay senetleri borsada işlem gören şirketler için geçerliken, yeni TTK'nın yayınlanması ile birlikte KY anlayışının halka kapalı şirketleri de kapsayacak şekilde genişletildiği belirlenmiştir. Bu kapsamda, yeni TTK'da genel kurul (GK), YK, denetim, pay sahiplerinin hakları, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık gibi hususlarla ilgili birçok maddeye yer verilmiştir.

Yenice ve Dölen (2013), KY ilkelerine uyumun şirket değeri üzerindeki etkisini incelemiştir. Bu kapsamda, 2007-2011 yıllarında KY Endeksi'nde yer alan şirketler ele alınmıştır. KY notlarının açıklandığı tarihten 30 gün önce ve sonraki şirket değerleri açısından söz konusu notların karşılaştırıldığı çalışma sonucunda, KY ilkelerine uyum notu ile şirket değeri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir.

Yılmaz ve Kaya (2014), KY ilkelerini ve muhasebede etik kuralları incelediği çalışmasında, KY ilkeleri ile muhasebede uygulanan etik kuralların büyük oranda birbirleriyle örtüştüğünü ve birbirlerini desteklediğini belirlemiştir. Söz konusu ilkeler ve kurallar arasında pozitif, paralel ve etkin bir ilişki söz konusudur.

Kakilli Acaravcı vd. (2015), KY uygulamaları ile şirket performansı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu kapsamda, işlem gören 126 şirketin 2005-2011 dönemi verileri ele alınmıştır. Çalışma sonucunda, yabancı payı ve halka açıklık oranı ile aktif karlılığı; YK üye sayısı ile özkaynak karlılığı arasında ilişki bulunduğu belirlenmiştir.

Aytekin ve Sönmez (2016), KY uygulamaları ile şirket performansı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu kapsamda, işlem gören 7 şirketin 2010-2014 verileri ele alınmıştır. Çalışma sonucunda, KY uygulamaları ile şirket performansı arasında ilişki bulunduğu belirlenmiştir.

Kavcar ve Gümrah (2017), KY ilkelerine uyum ve şirket değeri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İlk aşamada anormal getiriler tespit edilmiş ve ikinci aşamada anormal getiriye sahip şirketlerin ortak özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, bazı şirketlerde anlamlı anormal getiriler belirlenmesine karşın, genel olarak KY ilkelerine uyumun şirket değerini artırmadığı belirlenmiştir.

Zengin ve Altıok Yılmaz (2017), KY ilkelerini ve standartlarını incelediği çalışmasında, MKK tarafından işletilen KAP uygulamasının, Türkiye'de KY uygulamalarının ilerlemesine ve şirketler ile yatırımcılar açısından gelişmesine büyük katkı sağladığını belirlemiştir.

Bursalı (2018), SPK'nın KY ilkelerine ilişkin düzenlemesi ışığında şirketlerin sosyal sorumluluk ve etik kurallara uyumunu incelemiştir. Bu kapsamda, BIST-100'de işlem gören halka açık şirketler ele

alınmıştır. Çalışma sonucunda, BIST-100'de işlem gören şirketlerin, sosyal sorumluluk açısından kurumsallaşmada önemli aşama kaydettiği, buna karşın etik kurallar açısından tam olarak bir kurumsal yapıya sahip olmadıkları belirlenmiştir.

4. Türkiye’de Halka Açık Bankaların Yeni Raporlama Formatındaki İlk URF Raporlamalarının İncelenmesi

4.1. Araştırmanın Kapsamı ve Veri Seti

Bankalar URF ve KYBF formatında ilk raporlarını yayınlamışlardır. Bununla birlikte söz konusu raporlar oldukça detaylı olduğu için, iki rapor formatının birlikte analiz edilmesi bu çalışmanın çok uzun olmasına neden olacağından çalışma URF ile sınırlandırılmıştır.

Bankaların URF formatında yaptıkları ilk raporlamaların konsolidasyonu ve analizine ilişkin olarak 2019 yılı ilk çeyreğinde yapılan 2018 yılı raporları kullanılmıştır. Veriler KAP’dan temin edilmiştir (KAP, 2019b). Çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Çalışmanın kapsamını oluşturan halka açık 13 bankaya ilişkin özet bilgilere Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2: İnceleme Kapsamında Yer Alan Bankalara İlişkin Özet Bilgiler

Bankanın Unvanı	Bankanın Kısa İsim	Banka Türü
Akbank T.A.Ş.	Akbank	Mevduat
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.*	Albaraka Türk	Katılım
Denizbank A.Ş.	Denizbank	Mevduat
ICBC Turkey Bank A.Ş.	ICBC Türkiye	Mevduat
QNB Finansbank A.Ş.	Finansbank	Mevduat
Şekerbank T.A.Ş.*	Şekerbank	Mevduat
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.*	Garanti Bankası	Mevduat
Türkiye Halk Bankası A.Ş.*	Halk Bankası	Mevduat
Türkiye İş Bankası A.Ş.	İş Bankası	Mevduat
Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	Kalkınma ve Yatırım Bankası	Kalkınma ve Yatırım
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.*	Sınai Kalkınma Bankası	Kalkınma ve Yatırım
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Vakıflar Bankası	Mevduat
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.*	Yapı Kredi Bankası	Mevduat

*: Bu bankalar aynı zamanda Kurumsal Yönetim Endeksinde yer almaktadır.

Tablo 2’den görüleceği üzere, incelemeye konu 13 bankanın 1 tanesi katılım bankasından, 2 tanesi kalkınma ve yatırım bankasından, 10 tanesi ise mevduat bankasından oluşmaktadır.

4.2. Bankaların KY Uyum Raporlarının (URF) Analizi

URF, bankaların gönüllü KY ilkelerine uyum durumunu raporlamak için kullanılmaktadır. URF raporlaması için kullanılan raporlama şablonu dikkate alınarak, URF analizi pay sahipleri (GK dâhil); kamuyu aydınlatma ve şeffaflık; menfaat sahipleri; YK (YK komiteleri dâhil) olmak üzere 4 başlık altında yapılmıştır. Ek olarak, bankaların hatalı, yanlış veya tereddüt oluşturan raporlamaları

tablolarda koyu renk ile gösterilmiştir.

URF formu doldurulurken, sorulara Evet, Hayır, Kısmen, İlgisiz ve Muaf olmak üzere 5 farklı şekilde cevap verilebilmektedir. Bu seçeneklerin kullanımı özet olarak aşağıdaki gibidir (SPK, 2019b):

- Evet: Şirketler “uy ya da açıkla” yükümlülüğüne (başka bir ifadeyle zorunlu olmayan ilkeye) eksiksiz uyum gösterdiklerinde bu seçenek kullanılmaktadır.
- Kısmen: Şirketler “uy ya da açıkla” yükümlülüğüne eksiksiz uyum göstermedikleri, sadece belli unsurlarını karşıladıkları hallerde bu seçeneği kullanmaktadırlar.
- Hayır: Şirketler zorunlu olmayan bir ilkede belirtilen tavsiyeyi izlemeyi benimsemediğinde bu seçenek kullanılmaktadır.
- İlgisiz: Belirli bir şartın gerçekleşmesine bağlı olan hususların raporlanmasında söz konusu şartın gerçekleşmemesi halinde bu seçenek kullanılmaktadır.
- Muaf: KY Tebliği'nde belirtilen muafiyetler kapsamına giren şirketler ilgili ilkeye ilişkin bu seçeneği kullanmaktadırlar.

Sorulara Hayır ve Kısmen cevapları verilmesi halinde ilave açıklama yapılması zorunludur. Bununla birlikte, Evet, İlgisiz ve Muaf cevaplarından birinin verilmesi halinde açıklama yapılması şirketlerin tercihine bırakılmıştır (SPK, 2019b).

4.2.1. Pay Sahipleri

4.2.1.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması

“Pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yatırımcıların kullanımına sunulmaktadır” şeklindeki 1.1.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Tablo 3: İlke 1.2.1-Şirket Yönetimi Özel Denetim Yapılmasını Zorlaştırıcı İşlem Yapmaktan Kaçınmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 3'den görüleceği üzere, sadece ICBC Türkiye “*Şirket yönetimi özel denetim yapılmasını zorlaştırıcı işlem yapmaktan kaçınmıştır*” sorusuna Hayır cevabı vermiştir. ICBC Türkiye, özel denetçi talebine ilişkin banka esas sözleşmesinde düzenleme yapılmadığını açıklamıştır. Açıklama göz önünde bulundurulduğunda ICBC Türkiye'nin bu ilkeye ilişkin Evet seçeneğini kullanması ve açıklama detayını özel denetçi talebine ilişkin esas sözleşmede düzenleme yapılmadığı şeklinde vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.1.3. Genel Kurul

“*Şirket, GK gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir*” şeklindeki 1.3.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 4: İlke 1.3.7-İmtiyazlı Bir Şekilde Ortaklık Bilgilerine Ulaşma İmkânı Olan Kimseler, Kendileri Adına Ortaklığın Faaliyet Konusu Kapsamında Yaptıkları İşlemler Hakkında GK'da Bilgi Verilmesini Teminen Gündeme Eklenmek Üzere YK'yı Bilgilendirmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	İlgisiz
Denizbank	İlgisiz
ICBC Türkiye	İlgisiz
Finansbank	İlgisiz
Şekerbank	İlgisiz
Garanti Bankası	İlgisiz
Halk Bankası	İlgisiz
İş Bankası	İlgisiz
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	İlgisiz
Vakıflar Bankası	İlgisiz
Yapı Kredi Bankası	İlgisiz

Tablo 4'den görüleceği üzere, söz konusu ilkeye ilişkin Akbank Evet, Kalkınma ve Yatırım Bankası Hayır, diğer bankalar ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Finansbank söz konusu kapsama giren işlem bulunmadığı; Kalkınma ve Yatırım Bankası, Sınai Kalkınma Bankası ve Yapı Kredi Bankası imtiyazlı şekilde bilgilere ulaşan kimse bulunmadığı şeklinde açıklama yapmıştır. Hayır seçeneği, konuya ilişkin YK'ya bir bildirimde bulunulmasına rağmen GK gündeminde yer verilmemesi durumunda tercih edilmelidir, bu sebeple açıklaması değerlendirildiğinde, diğer bankaların yaptığı şekilde, Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın da bu ilkeye ilişkin İlgisiz seçeneğini kullanması ve açıklama detayını imtiyazlı şekilde bilgilere ulaşan kimse bulunmadığı şeklinde vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Genel kurul kapsamında “*Gündemde özellik arz eden konularla ilgili YK üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, GK toplantısında*

hazır bulunmuştur” şeklindeki 1.3.8. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 5: İlke 1.3.10-GK Gündeminde, Tüm Bağışların ve Yardımların Tutarları ve Bunlardan Yararlananlara Ayrı Bir Maddede Yer Verilmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	Evet
Şekerbank	Hayır
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Kısmen

Tablo 5'den görüleceği üzere, söz konusu ilkeye ilişkin Şekerbank ile Kalkınma ve Yatırım Bankası Hayır, Yapı Kredi Bankası ise Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Şekerbank bağış politikası gereği bağış yapılmadığı; Kalkınma ve Yatırım Bankası bağış ve yardım bulunmadığı; Yapı ve Kredi Bankası ise bağış ve yardımlara ilişkin toplu açıklama yapıldığı şeklinde açıklama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Şekerbank'ın İlgisiz seçeneğini kullanmasının ve açıklama detayını bağış yapılmadığı şeklinde vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir. Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın ise yapılan bağış ve yardım olmasa bile GK gündemine bağış ve yardım maddesini eklemesi ve GK'da pay sahiplerine yapılan bağış ve yardım olmadığı yönünde bilgi vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 6: İlke 1.3.11-GK Toplantısı Söz Hakkı Olmaksızın Menfaat Sahipleri ve Medya Dâhil Kamuya Açık Olarak Yapılmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Hayır
Albaraka Türk	İlgisiz
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Kısmen
Şekerbank	Kısmen
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	İlgisiz
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Kısmen
Vakıflar Bankası	Kısmen
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 6'dan görüleceği üzere, söz konusu ilkeye ilişkin Garanti Bankası, Kalkınma ve Yatırım Bankası ile Yapı Kredi Bankası Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak GK toplantılarının hangi menfaat sahiplerine açık olduğuna ilişkin açıklama yapılmamıştır. Ek olarak, Albaraka Türk ve Halk Bankası İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Albaraka Türk'ün GK toplantısının medyaya açık olduğu ancak medyadan katılım talebi gelmediği ve bu nedenle Evet seçeneğini kullanmasının daha uygun olduğu değerlendirilmektedir. Halk Bankası ise İlgisiz seçeneğine ilişkin bir açıklama yapmamıştır, dolayısıyla paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından açıklama yapılması faydalıdır.

Diğer taraftan, Denizbank, Finansbank, Şekerbank ve Vakıflar Bankası Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Denizbank menfaat sahiplerinin GK toplantısına katılımının mümkün olduğunu belirtmiş ancak başta medya olmak üzere menfaat sahiplerinin GK toplantısına davet edilip edilmediklerine ve talep edenlere GK toplantısına katılım hakkı sağlanıp sağlanmadıklarına ilişkin bilgi vermemiştir. Benzer bir durum Finansbank ve Şekerbank için de geçerlidir. Bu kapsamda, Denizbank, Finansbank ve Şekerbank'ın söz konusu hususlara yönelik açıklama yapması ve bu açıklamalara göre raporlama seçeneklerinin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Vakıflar Bankası ise medyadan katılım talebi olmadığını açıklamıştır. Bu durumda Vakıflar Bankası'nın Evet seçeneğini kullanmasının ve açıklama detayını medyadan katılım talebi olmadığı şeklinde vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.1.4. Oy Hakkı

“Pay sahiplerinin oy haklarını kullanmalarını zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama ve uygulama bulunmamaktadır” şeklindeki 1.4.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır” şeklindeki 1.4.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 7: İlke 1.4.3-Şirket, Beraberinde Hâkimiyet İlişisini de Getiren Karşılıklı İştirak İlişkisi İçerisinde Bulunduğu Herhangi Bir Ortaklığın GK'sında Oy Haklarını Kullanmamıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	İlgisiz
Denizbank	İlgisiz
ICBC Türkiye	İlgisiz
Finansbank	İlgisiz
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	İlgisiz
İş Bankası	İlgisiz
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	İlgisiz
Vakıflar Bankası	İlgisiz
Yapı Kredi Bankası	İlgisiz

Tablo 7'den görüleceği üzere, Finansbank, Halk Bankası ve İş Bankası söz konusu ilkeye ilişkin İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, söz konusu üç bankanın karşılıklı iştirak ilişkisine neden olacak iştirakinin olup olmadığı net olarak anlaşılamamaktadır. Dolayısıyla paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından, bankaların, karşılıklı iştirak ilişkisine neden olacak iştirakleri bulunmadığı veya bu tip iştirakleri bulunmakla birlikte GK toplantısında oy kullanmadıklarına yönelik açıklama yapmaları faydalıdır. Nitekim Tablo 7'de yer alan diğer bankalar İlgisiz şeklinde raporlama yapmakla birlikte belirtilen detayları içerek şekilde açıklama yapmışlardır.

4.2.1.5. Azlık Hakları

Tablo 8: İlke 1.5.1-Şirket Azlık Haklarının Kullanılmasına Azami Özen Göstermiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	İlgisiz
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 8'den görüleceği üzere, sadece Vakıflar Bankası İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklama detayları incelendiğinde, Vakıflar Bankası'nda azlık oluşturan pay sahibi bulunmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, Vakıflar Bankası'nın Evet seçeneğini kullanmasının ve açıklama detayını azlık hakkı bulunmadığı şeklinde vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 9: 1.5.2-Azlık Hakları Esas Sözleşme ile Sermayenin Yirmide Birinden Daha Düşük Bir Orana Sahip Olanlara da Tanınmış ve Azlık Haklarının Kapsamı Esas Sözleşmede Düzenlenerek Genişletilmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Hayır
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Hayır
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	Hayır
Şekerbank	Hayır
Garanti Bankası	Hayır
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Hayır
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Hayır
Vakıflar Bankası	İlgisiz
Yapı Kredi Bankası	Hayır

Tablo 9'dan görüleceği üzere, Albaraka Türk söz konusu ilkeye ilişkin Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, Albaraka Türk'ün hangi orana sahip pay sahiplerine azlık hakkı tanıdığı anlaşılamamaktadır. Ek olarak, Albaraka Türk'ün esas sözleşmesi incelendiğinde azlık hakkının sermayenin yirmide birine sahip olan pay sahiplerine tanındığı, bu hususta yirmide birden daha az payı bulunan pay sahiplerine yönelik azlık haklarını genişletmediği görülmektedir. Vakıflar Bankası ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, Vakıflar Bankası İlgisiz seçeneğine ilişkin bir açıklama yapmamıştır. Dolayısıyla paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından açıklama yapılması gerekmektedir.

4.2.1.6. Kar Payı Hakkı

“GK tarafından onaylanan kar dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya açıklanmıştır” şeklindeki 1.6.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“Kar dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği karın dağıtım usul ve esaslarını öngörebilmesine imkân verecek açıklıkta asgari bilgileri içermektedir” şeklindeki 1.6.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 10: İlke 1.6.3-Kâr Dağıtmama Nedenleri ve Dağıtılmayan Kârın Kullanım Şekli İlgili Gündem Maddesinde Belirtilmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	İlgisiz
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	İlgisiz
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	İlgisiz
İş Bankası	İlgisiz
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	İlgisiz
Vakıflar Bankası	İlgisiz
Yapı Kredi Bankası	Kısmen

Tablo 10'dan görüleceği üzere, Akbank, Halk Bankası ve İş Bankası söz konusu ilkeye ilişkin İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, bu üç bankanın neden İlgisiz şeklinde raporlama yaptığı anlaşılamamaktadır. Diğer taraftan, Finansbank, Sınai Kalkınma Bankası ve Vakıflar Bankasının, kar dağıtımını yaptığı ve bu nedenle bu ilkeye ilişkin İlgisiz şeklinde raporlama yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, söz konusu bankaların da benzer şekilde İlgisizlik nedenine ilişkin açıklama yapmalarının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Albaraka Türk, Denizbank, ICBC Türkiye, Şekerbank, Garanti Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, bu beş bankanın Evet şeklinde raporlama yapmasına rağmen kar dağıtımını mı yaptıkları yoksa kar dağıtımını yapmama nedenlerine GK gündeminde yer verildiği mi net olarak anlaşılamamaktadır. Dolayısıyla, paydaşların anlaması açısından söz konusu bankaların Evet şeklinde raporlama yapmalarına ilişkin açıklama yapmaları gerekmektedir.

“YK, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözden geçirmiştir” şeklindeki 1.6.4. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.1.7. Payların Devri

Tablo 11: İlke 1.7.1-Payların Devredilmesini Zorlaştırıcı Herhangi Bir Kısıtlama Bulunmamaktadır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 11'den görüleceği üzere, diğer bankalara benzer şekilde Vakıflar Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, “Banka'nın (A) grubu hisseleri ile (B) grubundan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kontrolündeki mazbut vakıflara ait olanların satışına ve bu satışla ilgili usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. (B) grubundan diğer mühlhak vakıflara ait olan paylar ile (C) ve (D) grubunu temsil eden payların devrini kısıtlayan herhangi bir hüküm esas sözleşmede bulunmamaktadır. Ancak ortakların talep etmesi kaydıyla mühlhak vakıflara ait olan (B) grubu paylar ile gerçek ve tüzel kişilere ait olan (C) grubu paylardan (D) grubuna dönüşüm yapmaya esas sözleşmenin 6'ncı maddesi gereğince YK yetkilidir” şeklinde açıklama yapıldığı görülmüştür. Bu durumda Vakıflar Bankası'nın Kısmen veya Hayır seçeneklerinden birisini kullanmasının ve açıklama detayını bu seçenek altında vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.2. Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık

4.2.2.1. Kurumsal İnternet Sitesi

“Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.1.1 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir” şeklindeki 2.1.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 12: İlke 2.1.1-Şirketin Kurumsal İnternet Sitesi, 2.1.1 Numaralı Kurumsal Yönetim İlkesinde Yer Alan Tüm Öğeleri İçermektedir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	İlgisiz
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 12’den görüleceği üzere, ICBC Türkiye söz konusu ilkeye ilişkin İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak, paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından açıklama yapılması gerekmektedir. Kaldı ki, söz konusu ilkenin içeriği dikkate alındığında İlgisiz olunmasına neden olacak bir sorun olunamayacağı, bu nedenle ICBC Türkiye’nin bu soruya Hayır şeklinde cevap vererek bu seçenek altında vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir. Kalkınma ve Yatırım Bankası ise söz konusu ilkeye ilişkin Hayır cevabı vermiştir. Bu durumda, Kalkınma ve Yatırım Bankası söz konusu banka internet sitesinde hangi hususlarda bilginin yer almadığı ve gerekçesi varsa şirkete özgü durumlarla birlikte açıklanmalı, aynı zamanda internet sitesini gereklilikleri kapsayacak şekilde güncellenmelidir.

Tablo 13: İlke 2.1.2-Pay Sahipliği Yapısı (Çıkarılmış Sermayenin %5’inden Fazlasına Sahip Gerçek Kişi Pay Sahiplerinin Adları, İmtiyazları, Pay Adedi ve Oranı) Kurumsal İnternet Sitesinde En Az 6 Ayda Bir Güncellenmektedir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	İlgisiz

Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 13'den görüleceği üzere, Kalkınma ve Yatırım Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Hayır şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, “Çıkarılmış sermayenin %5’ inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahibi bulunmamaktadır” şeklinde açıklama yapıldığı görülmüştür. Bu durumda, ICBC Türkiye’ye benzer şekilde Kalkınma ve Yatırım Bankası’nın da İlgisiz seçeneğini kullanmasının ve açıklama detayını bu seçenek altında vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 14: İlke 2.1.4-Şirketin Kurumsal İnternet Sitesindeki Bilgiler Türkçe ile Tamamen Aynı İçerikte Olacak Şekilde İhtiyaca Göre Seçilen Yabancı Dillerde de Hazırlanmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Kısmen
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Kısmen
Yapı Kredi Bankası	Kısmen

Tablo 14’den görüleceği üzere, bazı bankalar söz konusu ilkeye ilişkin Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, web sitesinin Türkçe ve İngilizce içeriği arasında farklılıklar bulunduğu şeklinde açıklama yapıldığı görülmüştür. Söz konusu açıklamalarda internet sitelerinde Türkçe ve seçilen yabancı dille aynı içerikte olmayan bölümler ve gerekçeleri de belirtilmeli; söz konusu içeriklerin uyumlu olması sağlanmalıdır.

4.2.2.2. Faaliyet Raporu

“YK, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıtmasını temin etmektedir” şeklindeki 2.2.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilkede yer alan tüm unsurları içermektedir.” şeklindeki 2.2.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Vakıflar Bankası “*Banka aleyhine açılan ve Banka'nın mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikte dava bulunmaması nedeniyle Banka aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları yıllık faaliyet raporunda yer almamaktadır*”, Yapı Kredi Bankası ise “*Banka faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebilecek mevzuat değişikliği olmadığından ve derecelendirme gibi konularda hizmet alınan kurumlarla çıkar çatışması yaşanmadığından faaliyet raporunda bu konularda açıklama yapılmamıştır*.” şeklinde açıklama yapmıştır. URF açısından söz konusu raporlama doğru olmakla birlikte, Vakıflar Bankası ile Yapı Kredi Bankası'nın 2.2.2 numaralı ilkede yer alan ve açıklamada detaylarına yer verilen söz konusu hususlara ilişkin yıllık faaliyet raporlarında raporlanacak hususlar bulunmadığını birer cümleyle de olsa açıklamalarının paydaşlar açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

4.2.3. Menfaat Sahipleri

4.2.3.1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası

“*Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır*” şeklindeki 3.1.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“*Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlanmaktadır*” şeklindeki 3.1.3. no.lu ilke ile ilgili olarak, ICBC Türkiye Kısmen, diğer tüm bankalar ise Evet şeklinde raporlama yapmıştır. ICBC Türkiye söz konusu ilke ile ilgili olarak “*Menfaat sahiplerine yönelik özel bir politika oluşturulmamıştır. Menfaat sahiplerinin hakları genel düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır*” şeklinde açıklama yapmıştır.

“*Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı ve etik açıdan uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur*” şeklindeki 3.1.4. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“*Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır*” şeklindeki 3.1.5. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi

Tablo 15: İlke 3.2.1-Çalışanların Yönetime Katılımı, Esas Sözleşme veya Şirket İçi Yönetmeliklerle Düzenlenmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	Hayır
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Hayır
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Kısmen
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 15'den görüleceği üzere, bazı bankalar söz konusu ilkeye ilişkin olarak Kısmen ve Hayır şeklinde raporlama yapmış ve açıklamalarında farklı detaylara yer vermişlerdir. Söz konusu ilkeye Evet şeklinde yanıt veren bankaların da çalışanların yönetime katılım modelleri hakkında paydaşları kısaca bilgilendirmek üzere açıklamaya yer vermelerinde fayda görülmektedir. Bununla birlikte, bankaların söz konusu ilkeye uyumu kapsamında çalışanların yönetime katılımına ilişkin esas sözleşme veya şirket içi politikalarında düzenleme yapması önerilmektedir.

Tablo 16: İlke 3.2.2-Menfaat Sahipleri Bakımından Sonuç Doğuran Önemli Kararlarda Menfaat Sahiplerinin Görüşlerini Almak Üzere Anket/Konsültasyon Gibi Yöntemler Uygulanmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Evet
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 16'dan görüleceği üzere, Halk Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Hayır şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, “2018 yılı içerisinde menfaat sahiplerinin çıkarları hilaflına önemli bir karar alınmadığı kanaatinde olduğundan bir anket/konsültasyon çalışması yapılması gereği hissedilmemiştir” şeklinde açıklama yapıldığı görülmüştür. Bu durumda, Halk Bankası'nın İlgisiz seçeneğini kullanmasının ve açıklama detayını bu seçenek altında vermesinin daha uygun olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası

Tablo 17: İlke 3.3.1-Şirket Fırsat Eşitliği Sağlayan Bir İstihdam Politikası ve Tüm Kilit Yönetici Pozisyonları İçin Bir Halefiyet Planlaması Benimsemiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Kısmen
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 17'den görüleceği üzere, ICBC Türkiye ve Halk Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, Halk Bankası “Bankamızda fırsat eşitliğini sağlayan bir kariyer yapısı bulunmaktadır. Özellikle yönetici pozisyonlarında oluşacak ihtiyaçlar için yönetici aday havuzu oluşturulmaktadır” şeklinde açıklama yapmıştır. Bu açıklama ile birlikte bankanın söz konusu ilkeye uyum sağladığı ifade edildiğinden Kısmen yerine Evet şeklinde raporlama yapılmasının ve açıklamanın bu seçenek altında verilmesinin daha doğru olduğu değerlendirilmektedir. ICBC Türkiye ise Kısmen seçeneği altında “Banka'nın fırsat eşitliği sağlayan insan kaynakları politikası olmakla beraber Banka'nın tüm kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planlaması çalışmaları sürmektedir” şeklinde açıklama yapmak suretiyle mevcut durumunu doğru raporlamıştır.

“Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir” şeklindeki 3.3.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlemektedir” şeklindeki 3.3.3. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir” şeklindeki 3.3.4. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 18: İlke 3.3.5-Çalışanları Etkileyebilecek Kararlar Kendilerine ve Çalışan Temsilcilerine Bildirilmiştir. Bu Konularda İlgili Sendikaların da Görüşü Alınmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Kısmen
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Kısmen
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 18'den görüleceği üzere, Denizbank, ICBC Türkiye, Finansbank ve Sınai Kalkınma Bankası söz konusu ilkeye ilişkin Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, bankaların önemli hususlara çalışanlara bildirdiği ve bazı bankaların bu hususta iyi uygulamalar geliştirdiği görülmektedir. Sendikaların görüşünün alınması ile ilgili olarak ise bu bankalarda sendika yapılanması bulunmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bu ilkeye söz konusu bankaların Kısmen yerine Evet şeklinde raporlama yapmasının ve açıklamaların bu seçenek altında verilmesinin daha doğru olduğu değerlendirilmektedir.

“Görev tanımları ve performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır” şeklindeki 3.3.6. no.lu ilke ile ilgili olarak, İş Bankası haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. İş Bankası ise Kısmen şeklinde raporlama yaparak “Belirli pozisyonlar için performans ve ücret ilişkisi değişken ücret kararlarında kullanılmaktadır” açıklamasına yer vermiştir.

“Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasını önlemek ve çalışanları şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal açıdan kötü muamelelere karşı korumaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır” şeklindeki 3.3.7. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 19: İlke 3.3.8-Şirket, Dernek Kurma Özgürlüğünü ve Toplu İş Sözleşmesi Hakkının Etkin Bir Biçimde Tanınmasını Desteklemektedir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	İlgisiz
Finansbank	Evet
Şekerbank	Evet
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Evet
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Kısmen
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 19'dan görüleceği üzere, Denizbank ve Vakıflar Bankası Kısmen, ICBC Türkiye ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, Denizbank “*Bankamız çalışanlarımızın anayasal haklarına saygı göstermektedir*” şeklinde açıklama yapmıştır. Bu durumda Evet şeklinde raporlama yapılması gerekmektedir. ICBC Türkiye ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmış ve herhangi bir açıklama detayına yer vermemiştir. Paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından açıklama yapılması gerekmektedir. Vakıflar Bankası'nda ise Kısmen seçeneği altında “*Dernek üyeliklerinin genel müdürlük iznine bağlı olduğu*” şeklinde açıklama yapmak suretiyle mevcut durumunu doğru raporlamıştır.

“*Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlanmaktadır*” şeklindeki 3.3.9. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.3.4. Müşteriler ve Tedarikçiler İle İlişkiler

Bu başlık altında yer alan “*Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir*” şeklindeki 3.4.1. no.lu; “*Müşterinin satın aldığı mal ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir*” şeklindeki 3.4.2. no.lu; “*Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır*” şeklindeki 3.4.3. no.lu ve “*Şirket, müşteri ve tedarikçilerin ticari sır kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir*” şeklindeki 3.4.4 no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve Vakıflar Bankası haricindeki diğer bankalar açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

“*YK Etik Davranış Kurallarını Belirleyerek Şirketin Kurumsal İnternet Sitesinde Yayımlamıştır*” şeklindeki 3.5.1. no.lu ilke ile ilgili olarak, Kalkınma ve Yatırım Bankası haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. Kalkınma ve Yatırım Bankası ise Hayır şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, “*Bankamızda etik kurallara ilişkin uygulamalar Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik çerçevesinde yürütülmektedir*” şeklinde açıklama yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın etik davranış kurallarını hazırlayarak YK onayından geçirmesi ve şirketin internet sitesinde yayınlanmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

“*Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Yolsuzluk ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır*” şeklindeki 3.5.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.4. Yönetim Kurulu

4.2.4.1. YK'nın İşlevi

Bu başlık altında yer alan “*YK, strateji ve risklerin şirketin uzun vadeli çıkarlarını tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır*” şeklindeki 4.1.1. no.lu ve “*Toplantı gündem ve tutanakları, YK'nın şirketin stratejik hedeflerini tartışarak onayladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansının denetlendiğini ortaya koymaktadır*” şeklindeki 4.1.2. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.4.2. YK'nın Faaliyet Esasları

Bu başlık altında yer alan “*YK faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur*” şeklindeki 4.2.1. no.lu; “*YK üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır*” şeklindeki 4.2.2. no.lu ve “*YK, şirketin ölçeğine ve faaliyetlerinin karmaşıklığına uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur*” şeklindeki 4.2.3. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Bu başlık altında yer alan “*İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir*” şeklindeki 4.2.4. no.lu ilke ile ilgili olarak, Vakıflar Bankası haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. Vakıflar Bankası ise Kısmen şeklinde raporlama yaparak “*İç kontrol sisteminin işleyişine dair bilgiler bulunmakla beraber etkinliğine ilişkin bilgilere değinilmemiştir. Önümüzdeki dönemde iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin bilgiler yıllık faaliyet raporuna dâhil edilecektir*” açıklamasına yer vermiştir.

“*YK başkanı ve icra başkanı (genel müdür) görevleri birbirinden ayrılmış ve tanımlanmıştır*” şeklindeki 4.2.5. no.lu ve “*YK, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde*

çalışmasını sağlamak ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahipleriyle iletişimde yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır” şeklindeki 4.2.7. no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 20: İlke 4.2.8-YK Üyelerinin Görevleri Esnasındaki Kusurları ile Şirkette Sebep Olacakları Zarara İlişkin Olarak Şirket, Sermayenin %25’ini Aşan Bir Bedelle Yönetici Sorumluluk Sigortası Yaptırmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Kısmen
Albaraka Türk	Kısmen
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Kısmen
Şekerbank	Kısmen
Garanti Bankası	Kısmen
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Kısmen
Vakıflar Bankası	Kısmen
Yapı Kredi Bankası	Kısmen

Tablo 20’den görüleceği üzere, Halk Bankası ile Kalkınma ve Yatırım Bankası haricindeki tüm bankalar Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Halk Bankası’nın ne kadar tutarlı bir sigorta yaptırdığı anlaşılammaktadır. Kalkınma ve Yatırım Bankası ise açıklamada sadece “Yaptırmamıştır” denilmiştir. Dolayısıyla, bu iki bankanın daha detaylı açıklama yapması, paydaşlar açısından bir gerekliliktir.

4.2.4.3. YK’nın Yapısı

Tablo 21: İlke 4.3.9-Şirket YK’sında, kadın üye oranı için asgari %25’lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. YK yapısı yıllık olarak gözden geçirilmekte ve aday belirleme süreci bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Hayır
Albaraka Türk	Hayır
Denizbank	Hayır
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	Hayır
Şekerbank	Kısmen
Garanti Bankası	Hayır
Halk Bankası	Kısmen
İş Bankası	Hayır
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Hayır
Yapı Kredi Bankası	Hayır

Tablo 21'den görüleceği üzere, Şekerbank ve Halk Bankası Kısmen, Sınai Kalkınma Bankası ise Evet şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Şekerbank'ın bu konuda bir politikası ve kadın YK üyesi bulunmadığı; Halk Bankası'nın ise 1 kadın YK üyesi bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Şekerbank ve Halk Bankası bu ilkeye ilişkin Hayır şeklinde raporlama yapmalıdır. Sınai Kalkınma Bankası ise açıklamada herhangi bir detaya yer vermemiş olup internet sitesinde yer alan politika hakkında açıklama yapmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

“Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır” şeklindeki 4.3.10 no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

4.2.4.4. YK Toplantılarının Şekli

“Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel katılım sağlamıştır” şeklindeki 4.4.1 no.lu ilke ile ilgili olarak, Finansbank haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. Finansbank ise Kısmen seçeneği altında *“Bankamız, YK toplantılarına tüm üyelerinin katılımını kolaylaştırmak için fiziki ortamla birlikte video konferans ile YK toplantılarına elektronik ortamda uzaktan erişim ve katılım imkânı da sunmaktadır”* açıklamasına yer vermiştir. Bu açıklamadan, video konferans sistemi ile de olsa YK üyelerinin toplantılara katıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, Finansbank bu soruya Evet cevabı vererek bu seçenek altında söz konusu açıklamaya yer vermelidir. Diğer taraftan, bankalar, iyi uygulama örneği olarak üye bazında YK toplantılarına katılım durumunu raporlamayı tercih etmeleri önerilmektedir.

“YK, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için asgari bir süre tanımlamıştır” şeklindeki 4.4.2 no.lu ilke ile ilgili olarak, Yapı Kredi Bankası haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. Yapı Kredi Bankası ise Kısmen seçeneği altında *“Bu yönde bir tanımlama bulunmamakla birlikte, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgeler makul bir süre öncesinde üyelere gönderilmektedir”* açıklamasına yer vermiştir. Bu açıklamadan, YK üyelerine bilgi ve belge gönderimi konusunda bir süre tanımlanmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, Yapı Kredi Bankası bu soruya Hayır cevabı vererek bu seçenek altında söz konusu açıklamaya yer vermelidir.

Tablo 22: İlke 4.4.3-Toplantıya Katılmayan Ancak Görüşlerini Yazılı Olarak Yönetim Kuruluna Bildiren Üyenin Görüşleri Diğer Üyelerin Bilgisine Sunulmuştur.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	İlgisiz
Finansbank	Evet
Şekerbank	İlgisiz
Garanti Bankası	Evet

Bankalar	Cevaplar
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	İlgisiz
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	İlgisiz

Tablo 22'den görüleceği üzere, ICBC Türkiye, Şekerbank ve İş Bankası İlgisiz, Kalkınma ve Yatırım Bankası ise Hayır şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, ICBC Türkiye, Şekerbank ve İş Bankası'nın paydaşların neden İlgisiz olduğunu anlayabilmeleri açısından açıklama yapılması gerekmektedir. Kalkınma ve Yatırım Bankası ise Hayır seçeneği altında “*Bu konuda bir uygulama bulunmamaktadır*” açıklamasına yer vermiştir. Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın bu açıklamaya İlgisiz seçeneği altında yer vermesinin daha doğru olacağı değerlendirilmektedir.

“*YK'da her üyenin bir oy hakkı vardır*” şeklindeki 4.4.4 no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

“*YK toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket içi düzenlemeler ile yazılı hale getirilmiştir*” şeklindeki 4.4.5 no.lu ilke ile ilgili olarak, Yapı Kredi Bankası haricindeki tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir. Yapı Kredi Bankası ise Hayır seçeneği altında “*YK toplantılarının ne şekilde yapılacağı konusunda Bankamızda uzun yıllardır tutarlı bir biçimde sürdürülen süreçler bulunmakla birlikte, bu konuya özgü yazılı bir şirket içi düzenleme bulunmamaktadır*” açıklamasına yer vermiştir.

“*YK toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar zaptı muhalif görüşleri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır*” şeklindeki 4.4.6 no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 23: İlke 4.4.7-YK Üyelerinin Şirket Dışında Başka Görevler Alması Sınırlandırılmıştır. YK Üyelerinin Şirket Dışında Aldığı Görevler Genel Kurul Toplantısında Pay Sahiplerinin Bilgisine Sunulmuştur.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	Kısmen
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	Kısmen
Şekerbank	Hayır
Garanti Bankası	Kısmen
Halk Bankası	Evet
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Kısmen
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Kısmen

Tablo 23'den görüleceği üzere, Akbank, Halk Bankası ve Vakıflar Bankası Evet; Finansbank, İş Bankası, Sınai Kalkınma Bankası ve Yapı Kredi Bankası ise Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Akbank ve Halk Bankası'nın açıklama detayı vermediği, Vakıflar Bankası tarafından yapılan açıklamanın ise doğrudan söz konusu ilkede sorulan hususlarla ilgili olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, bu bankaların paydaşları açısından açıklama detayı vermeleri gerekmektedir.

Finansbank, İş Bankası, Sınai Kalkınma Bankası ve Yapı Kredi Bankası ise Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, bu bankaların yaptıkları açıklamaların söz konusu ilkede sorulan hususlara yönelik açıklamalar olmadığı, dolayısıyla bu bankaların Hayır seçeneği altında açıklamalarına yer vermelerinin daha doğru olacağı değerlendirilmektedir.

4.2.4.5. YK Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

Tablo 24: İlke 4.5.5-Her Bir YK Üyesi Sadece Bir Komitede Görev Almaktadır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Muaf
Albaraka Türk	Hayır
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	Hayır
Şekerbank	Hayır
Garanti Bankası	Hayır
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Hayır
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Kısmen
Vakıflar Bankası	Hayır
Yapı Kredi Bankası	Hayır

Tablo 24'den görüleceği üzere, Denizbank ve Sınai Kalkınma Bankası Kısmen, Akbank ise Muaf şeklinde raporlama yapmıştır. Açıklamalar incelendiğinde, Denizbank ve Sınai Kalkınma Bankası'nda birden fazla YK üyesinin YK komitelerinde görev aldığı Akbank'ın ise neden Muaf olduğuna ilişkin açıklama detayında vermediği görülmektedir. Dolayısıyla, söz konusu ilkeye uyumsuzluk söz konusu olduğundan Denizbank ve Sınai Kalkınma Bankası Hayır seçeneği altında açıklama yapmalıydılar. Akbank ise söz konusu ilkedeki neden Muaf olduğuna ilişkin açıklama yapmalıdır.

“Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır” şeklindeki 4.5.6 no.lu ilke ile ilgili olarak, tüm bankalar Evet şeklinde raporlama yapmış ve açıklama alanında herhangi bir detaya yer vermemişlerdir.

Tablo 25: İlke 4.5.7-Komitenin Danışmanlık Hizmeti Aldığı Kişi/Kuruluşun Bağımsızlığı Hakkında Bilgiye Yıllık Faaliyet Raporunda Yer Verilmiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Evet
Albaraka Türk	İlgisiz
Denizbank	İlgisiz
ICBC Türkiye	Hayır
Finansbank	İlgisiz
Şekerbank	Hayır
Garanti Bankası	Evet
Halk Bankası	İlgisiz
İş Bankası	İlgisiz
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	İlgisiz
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	İlgisiz

Tablo 25'den görüleceği üzere, ICBC Türkiye, Şekerbank ile Kalkınma ve Yatırım Bankası Hayır şeklinde raporlama yapmıştır. Söz konusu bankalar açıklamalarında danışmanlık hizmeti alınmadığını belirtilmiştir, bu nedenle cevapların İlgisiz olarak verilmesi gerekmektedir. Finansbank ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmış olup neden İlgisiz olduğuna ilişkin açıklama yapılması paydaşlar açısından faydalı olacaktır.

“Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek YK üyelerine sunulmuştur” şeklindeki 4.5.8 no.lu ilke ile ilgili olarak, bankalar Evet ve Kısmen şeklinde raporlama yapmış olup banka bazında bir uyumsuzluk görülmemiştir.

4.2.4.6. YK Üyelerine ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar

“YK, Sorumluluklarını Etkili Bir Şekilde Yerine Getirip Getirmediğini Değerlendirmek Üzere Yönetim Kurulu Performans Değerlendirmesi Gerçekleştirmiştir” şeklindeki 4.6.1 no.lu ilke ile ilgili olarak, 6 banka Evet, 7 banka ise Hayır şeklinde raporlama yapmış olup banka bazında bir uyumsuzluk görülmemiştir. Bununla birlikte, 7 bankada YK'nın performans değerlendirilmesinin yapılmaması dikkat çekmeye değer bir nokta olarak görülmektedir. Hayır seçeneğini raporlayan bankaların açıklamalarında gerekçe ve varsa değişiklik yapma planlarına yer vermeleri gerekmektedir.

Tablo 26: İlke 4.6.4-Şirket, YK Üyelerinden Herhangi Birisine veya İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilerine Kredi Kullandırmamış, Borç Vermemiş veya Ödünç Verilen Borcun Süresini Uzatmamış, Şartları İyileştirmemiş, Üçüncü Şahıslar Aracılığıyla Kişisel Bir Kredi Başlığı Altında Kredi Kullandırmamış veya Bunlar Lehine Kefalet Gibi Teminatlar Vermemiştir.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Hayır
Albaraka Türk	Evet
Denizbank	Evet
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Kısmen
Şekerbank	Kısmen
Garanti Bankası	İlgisiz
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Kısmen
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Evet
Sınai Kalkınma Bankası	Evet
Vakıflar Bankası	Evet
Yapı Kredi Bankası	Evet

Tablo 26'dan görüleceği üzere, Vakıflar Bankası ve Yapı Kredi Bankası Evet; Akbank ve Halk Bankası Hayır; Garanti Bankası ise İlgisiz şeklinde raporlama yapmıştır. Vakıflar Bankası da BK'da tanımlanan sınırlamalar dahilinde YK üyelerine kredi imkânı sağladığı için diğer bankalara benzer şekilde Kısmen şeklinde raporlama yapması gerektiği değerlendirilmektedir. Benzer şekilde aynı durumda olan Akbank ve Halk Bankası da Kısmen şeklinde raporlama yapmaları gerekmektedir. Garanti Bankası'nın neden İlgisiz olduğuna ve Yapı Kredi'nin neden Evet olduğuna ilişkin açıklama yapması paydaşlar açısından faydalı olacaktır.

Tablo 27: İlke 4.6.5-YK Üyeleri ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Verilen Ücretler Yıllık Faaliyet Raporunda Kişi Bazında Açıklanmıştır.

Bankalar	Cevaplar
Akbank	Hayır
Albaraka Türk	Kısmen
Denizbank	Kısmen
ICBC Türkiye	Kısmen
Finansbank	Evet
Şekerbank	Kısmen
Garanti Bankası	Kısmen
Halk Bankası	Hayır
İş Bankası	Hayır
Kalkınma ve Yatırım Bankası	Hayır
Sınai Kalkınma Bankası	Hayır
Vakıflar Bankası	Hayır
Yapı Kredi Bankası	Hayır

Tablo 27'den görüleceği üzere, raporlama konusunda en fazla sorun yaşanan ilkelere birisi bu ilkedir. Albaraka Türk, ICBC Türkiye ve Şekerbank Kısmen şeklinde raporlama yapmıştır. Ancak açıklamalar incelendiğinde, kişi bazlı raporlama yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, bu üç bankanın diğer bankalara benzer şekilde Hayır şeklinde raporlama yapması gerektiği değerlendirilmektedir. Finansbank ise Evet şeklinde raporlama yapmış olup açıklama bölümünde ve faaliyet raporunda kişi bazlı ücretlendirmeye ilişkin bir detay görülememiştir. Dolayısıyla, Finansbank da diğer bankalara benzer şekilde Hayır şeklinde raporlama yapması gerektiği değerlendirilmektedir.

5. Sonuç

Dünyada son yıllarda yaşanan kurumsal skandallar ve gelişmelerle birlikte önemi artan Kurumsal Yönetim çalışmalarına paralel olarak Türkiye'de bu konudaki çalışmalar artış göstermiştir. Bu kapsamda, yenilenen TTK ve SerPK düzenlemeleri de dikkate alınarak SPK tarafından yayınlanan kurumsal yönetim tebliği 2014 yılında yenilenmiştir. Bununla birlikte, şirketlerin yaptığı kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporlaması 2018 yılı sonuna kadar anlatı (word/pdf) formatında yapılmaya devam etmiştir. Söz konusu formattaki raporlamalar hem düzenleyici kurumlar hem paydaşlar hem de araştırmacılar nezdinde anlaşılma ve analiz hususlarında zorluklar yarattığı için SPK öncülüğünde yapılan çalışma ile URF ve KYBF şablonları hazırlanmış, halka açık şirketlerin 2019 yılında yapacakları 2018 yılı raporlamaları ile birlikte bu şablonların kullanılması zorunlu tutulmuştur. Birer halka açık şirket olan bankalar da 2019 yılının ilk çeyreğinde 2018 yılı kurumsal yönetim uyum ilkelerine uyum raporlarını URF ve KYBF formatında yayınlamışlardır.

URF, bankaların gönüllü kurumsal yönetim ilkelerine uyum durumunu raporlamak için kullanılmaktadır. Raporlama şablonu dikkate alınarak, URF analizi pay sahipleri (GK dâhil); kamuyu aydınlatma ve şeffaflık; menfaat sahipleri; YK (YK komiteleri dâhil) olmak üzere 4 başlık altında yapılmıştır. Bankaların yanlış veya tereddüt oluşturan raporlamaları çalışma boyunca tablolarda koyu renk ile gösterilmiştir.

Bankaların URF formatında yaptıkları ilk raporlamaların analiz edilmesine yönelik olarak bu çalışma hazırlanmıştır. Bu kapsamda, 1 tanesi katılım bankasından, 2 tanesi kalkınma ve yatırım bankasından, 10 tanesi ise mevduat bankasından oluşan halka açık 13 bankanın KAP platformu üzerinden temin edilen URF raporları incelenmiştir. Çalışma sonucunda, genel olarak, bankaların bazı ilkelere ilişkin yaptığı Evet/Hayır/Kısmen/İlgisiz/Muaf şeklinde raporlamalar ile bu raporlamalara ilişkin yapılan açıklamaların uyumsuz ve tutarsız olduğu, açıklamalar penceresinden bakıldığında bankaların seçtikleri parametrik tercihler olan Evet/Hayır/Kısmen/İlgisiz/Muaf seçeneklerinin değiştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca, Evet, İlgisiz ve Muaf cevaplarından birinin verilmesi halinde açıklama yapılması şirketlerin tercihinin bırakıldığı için bazı bankaların URF raporlamalarında ilgili ilkeye ilişkin hangi faaliyetleri gerçekleştirdiği paydaşlar tarafından tam olarak anlaşılmamaktadır. Bu nedenle, SPK tarafından URF raporlamasına ilişkin düzenleme yaklaşımının gözden geçirilerek hangi cevap şıkkı seçilirse seçilsin detay açıklama yapma yükümlülüğü getirilmesi önerilmektedir. Ek olarak, bankaların URF raporlamalarında yazım hataları bulunduğu göze çarpmaktadır. Tüm bu

eksikliklere rağmen, yeni raporlama şablonlarının, bankaların kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporlamalarını konsolide ve analiz edilebilir hale getirdiğini söylemek yerinde olacaktır.

Bankaların URF raporlarında tespit edilen söz konusu yanlış veya hatalı raporlamaların önlenmesi için bankaların iç kontrol ve iç denetim bölümleri tarafından URF raporlarının hazırlanma sürecinde danışmanlık verilmesi ve URF raporlarının bankaların kurumsal yönetim komiteleri ve yönetim kurulları tarafından onaylanmadan önce güvence verilmesi önerilmektedir. URF raporlamasında görülen yanlış/hatalı raporlamaların hem iç kontrol ve iç denetim bölümü tarafından sağlanacak danışmanlık ve güvence faaliyetlerinin katkılarıyla hem bankaların kurumsal yönetim komitelerinin ve yönetim kurullarının URF raporlamasına daha fazla özen ve dikkat göstermesiyle hem de sonraki dönemlerde URF raporlamalarının yapılmasıyla birlikte düzelebileceği ve URF raporlamalarının daha iyi bir hale geleceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, ilk kez yeni raporlama şablonları çerçevesinde raporlama yapan halka açık bankaların URF raporları incelenmiştir. Bununla birlikte, bu çalışmanın analizi kapsamında dışarıda bırakılan halka açık bankaların KYBF raporlarına yönelik ayrı bir çalışma yapılması literatürün derinleştirilmesi açısından faydalı olacaktır. Ayrıca, bu çalışma halka açık bankaları ele almakta olup halka açık diğer şirketlerin URF ve KYBF formatındaki raporlamalarının analizine yönelik çalışmaların yapılmasının da yerinde olacağı düşünülmektedir. Hatta tüm halka açık şirketlerin URF ve KYBF raporlamalarının bir arada incelenmesi, Türkiye'de halka açık şirketlerde kurumsal yönetim ilkelerine uyum açısından genel bir fotoğraf ortaya koyabilecek, başta düzenleyici kurumlar, şirket yönetimleri ve araştırmacılar olmak üzere tüm paydaşlar için katma değerli birçok sonucu ortaya koyabilecektir.

Kaynakça

- Aytekin, M., & Sönmez, A. R. (2016). Kurumsal yönetim uygulamalarının firma performansı üzerine etkisi. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 32-41.
- BDDK. (2006). Bankaların kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin yönetmelik. 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.
- BDDK. (2018). Türk bankacılık sektörü temel göstergeleri 2018 Aralık. http://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_39.pdf, 23.03.2019.
- BDDK. (2019). Bankalar. <http://www.bddk.org.tr/Kuruluslar-Kategori/Bankalar/1>, 23.03.2019.
- BK. (2005). 5411 sayılı BK. 01.11.2015 tarihli ve 25983 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.
- Bursalı, Y. M. (2018). Kurumsal yönetim ilkeleri ışığında etik kurallar ve sosyal sorumluluk. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(2), 505-528.
- Çonkar, K., Elitaş, C., & Gökhan, A. (2011). İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi'ndeki (XKURY) firmaların finansal performanslarının TOPSİS yöntemi ile ölçümü ve kurumsal yönetim notu ile analizi. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 61(1), 81-115.
- Gündoğdu, A. (2017a). Türkiye'de sermaye piyasası alanında bilimsel yazın taraması. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Gündoğdu, A. (2017b). Türkiye'de bankacılık alanında yayınlanmış akademik çalışmaların analizi. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-11.

- Kakilli Acaravcı, S., Kandır, S. Y., & Zelka, A. (2015). Kurumsal yönetimin BIST şirketlerinin performanslarına etkisinin araştırılması. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 171-183.
- KAP. (2019a). BIST Şirketleri. <https://www.kap.org.tr/tr/Sektorler>, 23.03.2019.
- KAP. (2019b). Bildirim Sorguları. <https://www.kap.org.tr/tr/bildirim-sorgu>, 23.03.2019.
- Karasu, R. (2013). 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile anonim şirketlerde kurumsal yönetim ile ilgili getirilen yenilikler. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(2), 33-60.
- Kavcar, B., & Gümrak, Ü. (2017). Borsa İstanbul'da Kurumsal yönetim ilkelerine uyum ve firma değeri: Olay çalışması. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 103-114.
- Koçel, T. (2003). *İşletme Yöneticiliği*. Beta Yayınları. İstanbul.
- Paslı, A. (2005). *Anonim ortaklık kurumsal yönetimi (corporate governance)*. Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- Pulaşlı, H. (2003). *Corporate governance: (Kurumsal Yönetim İlkeleri), Anonim şirket yönetiminde yeni model*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara.
- SerPK. (2012). 6362 sayılı SerPK. 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.
- SPK. (2014). Kurumsal Yönetim Tebliği. 03.01.2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.
- SPK. (2019a). Kurumsal yönetim uyum raporlaması hakkındaki 10.01.2019 tarihli ve 2/49 sayılı Kurul Kararı. <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/20190111/0>, 23.03.2019.
- SPK. (2019b). Kurumsal yönetim raporlama rehberi. <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1297>, 28.03.2019.
- Toraman, C., & Abdioğlu, H. (2008). İMKB kurumsal yönetim endeksinde yer alan şirketlerin kurumsal yönetim uygulamalarında zayıf ve güçlü yanları: derecelendirme raporlarının incelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (40), 96-109.
- TTK. (2011). 6102 sayılı TTK. 14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.
- Yılmaz, R., & Kaya, M. (2014). Kurumsal yönetim ilkelerinin muhasebe etik kuralları ile ilişkisi. *İşletme Bilimi Dergisi*, 2(1), 17-35.
- Yenice, S., & Dölen, T. (2013). İMKB'de İşlem gören firmaların kurumsal yönetim ilkelerine uyumunun firma değeri üzerindeki etkisi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 9(19), 199-213.
- Zengin, A. N., & Altıok Yılmaz, A. (2017). Kurumsal yönetim ilkeleri ve standartları. *Journal of International Social Research*, 10(48), 684-702.